

HULTSFREDS
KOMMUN

Vimmerby
kommun

Naturvärdesinventering

Detaljplan för Saxberget 1-3, Älåkra 2:24 och del av Älåkra 3:2 samt del av Vimmerby 3:6 och 3:7, Vimmerby kommun

Saxberget
Vimmerby kommun

”Syftet med naturvärdesinventering (NVI) är att identifiera och avgränsa de geografiska områden i landskapet som är av betydelse för biologisk mångfald samt att dokumentera och naturvärdesbedöma dessa.”

Miljö- och byggnadsförvaltningen
MBN 2017-316
Samrådshandling

2018-06-11

Inledning

Naturvärdesinventeringen är en del i detaljplanearbete med att ta fram en ny detaljplan för Saxberget 1-3, Ålåkra 2:24 och del av Ålåkra 3:2 samt del av Vimmerby 3:6 och 3:7, Vimmerby kommun. Syftet med detaljplanen är att möjliggöra en förnyelse och utökning av det planlagda industriområdet. Planförslaget skapar möjligheter för ett modernt och attraktivt verksamhetsområde att växa fram.

Syfte med naturvärdesinventeringen

Syftet med en naturvärdesinventering (NVI) är att inom ett avgränsat inventeringsområde identifiera och dokumentera områden som är av positiv betydelse för biologisk mångfald. Geologiska värden, kulturmiljö och friluftsliv ingår inte i naturvärdesinventeringen.

Avgränsning

Inventeringsområdet utgörs av detaljplaneområdet som är drygt 20 ha stort.

Inventeringen är gjord på fältnivå detaljeringsgrad medel inklusive NV-klass 4

Metodik

Metodiken följer svensk standard för naturvärdesinventering, NVI (SS 199000:2014). Denna NVI är utförd på fältnivå med detaljeringsgrad *medel*, vilket innebär att minsta obligatoriska karteringsenhet är en yta av 0,1 ha eller mer, eller ett linjeformat objekt med en längd av 50 m eller mer och en bredd av 0,5 m eller mer.

Syftet med en naturvärdesinventering (NVI) är att inom ett avgränsat inventeringsområde identifiera och dokumentera områden som är av positiv betydelse för biologisk mångfald. Områdena avgränsas som naturvärdesobjekt och bedöms med avseende på naturvärde enligt en tregradig skala; 1. *högsta naturvärde*, 2. *högt naturvärde* och 3. *påtagligt naturvärde* (en fjärde klass, *visst naturvärde* kan ibland användas som ett tillägg). Ett naturvärdesobjekt ska domineras av en naturtyp och tilldelas en gemensam naturvärdesklass. En sammanvägning av förekomsten av arter och förekomsten av värdefulla biotoper leder till en viss naturvärdesklass enligt en fastställd matris (figur 3). Artvärdet innefattar en bedömning av förekomst av naturvårdsarter (typiska arter, signalarter och ansvarsarter), hotade arter, rödlistade arter och relativ artrikedom. De artvärdesaspekter som ger högst värde används för vidare bedömning enligt matrisen.

Biotopvärdet avgörs genom en samlad bedömning av olika kvalitetsfaktorer samt sällsynthet och hot. Biotopkvaliteter kan exempelvis vara förekomst av

Miljö- och byggnadsförvaltningen
MBN 2017-316
Samrådshandling

2018-06-11

störningsregimer, strukturer, element eller nyckelarter. Biotopens sällsynthet bedöms i ett regionalt, nationellt samt internationellt perspektiv och är kopplad till biotopens bevarandestatus.

Högt artvärde	Påtagligt naturvärde, klass 3	Högt naturvärde, klass 2	Högt naturvärde, klass 2	Högsta naturvärde, klass 1
Påtagligt artvärde	Påtagligt naturvärde, klass 3	Påtagligt naturvärde, klass 3	Högt naturvärde, klass 2	Högt naturvärde, klass 2
Visst artvärde	Visst naturvärde, klass 4	Påtagligt naturvärde, klass 3	Påtagligt naturvärde, klass 3	Högt naturvärde, klass 2
Obetydligt artvärde	Lågt naturvärde	Visst naturvärde, klass 4	Påtagligt naturvärde, klass 3	Påtagligt naturvärde, klass 3
	Obetydligt biotopvärde	Visst biotopvärde	Påtagligt biotopvärde	Högt biotopvärde

Bedömningsgrunderna art och biotop ligger till grund för naturvärdesklassning enl SS 199000:2014

Fakta: Naturvårdsarter

Skyddade arter är arter som omfattas av juridiskt skydd enligt Artskyddsförordningen (SFS 2007:845).

Rödlistade arter är arter som bedöms löpa risk att försvinna ur landet, dessa kategoriseras enligt: Akut hotad (CR), Starkt hotad (EN), Sårbar (VU) och Nära hotad (NT). De rödlistade arter som kategoriseras som CR, EN eller VU benämns hotade.

Typiska arter är arter vars förekomst indikerar gynnsam bevarandestatus hos aktuell naturtyp enligt EU:s art- och habitatdirektiv.

Signalarter är arter med särskilt värde eftersom deras förekomst tyder på att det finns skyddsvärda naturtyper med värdefulla strukturer i området.

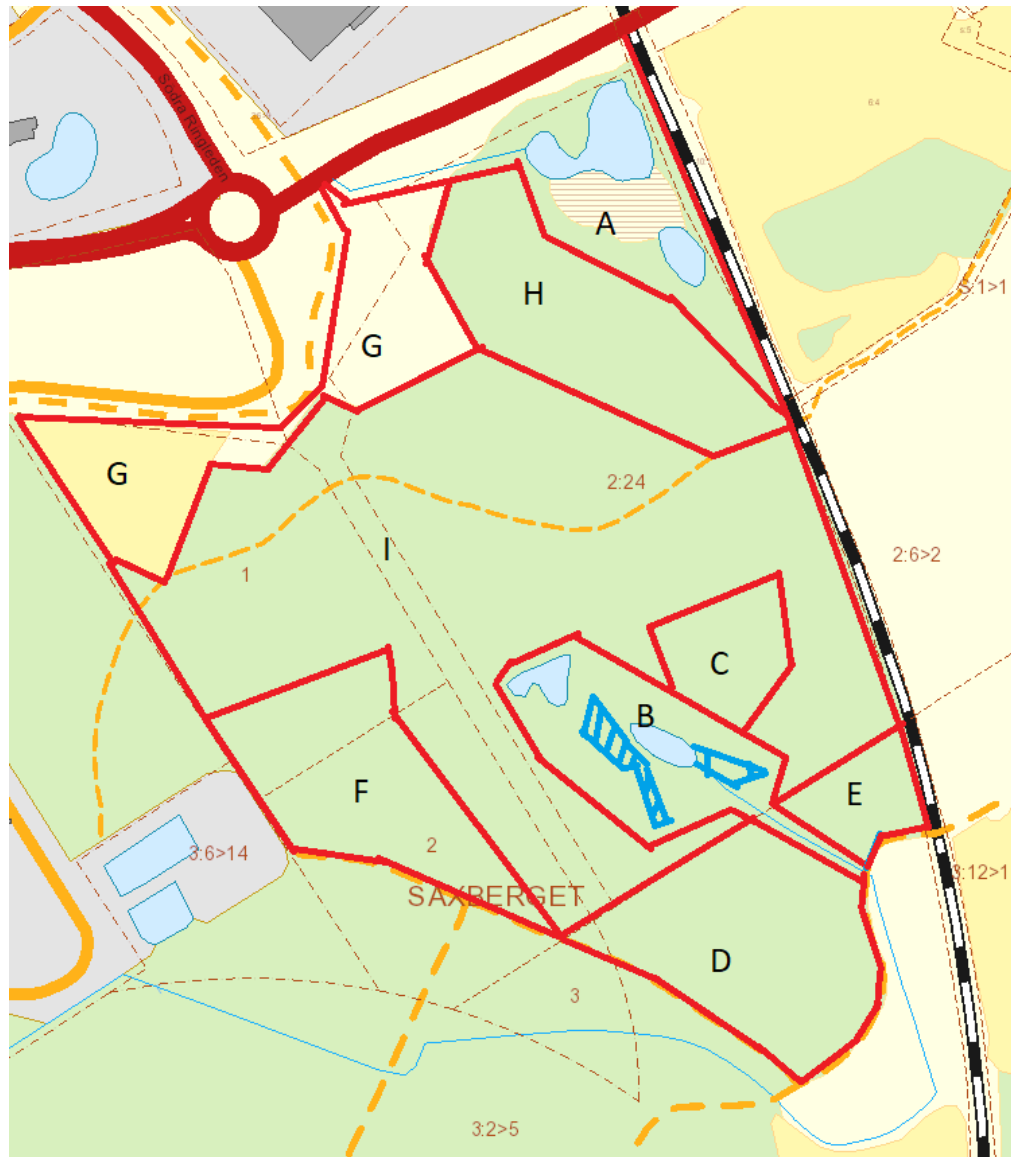
Miljö- och byggnadsförvaltningen
MBN 2017-316
Samrådshandling

2018-06-11

Ansvarsarter är arter där en särskilt stor andel av dess totala population finns i en begränsad del av det totala utbredningsområdet.

Nyckelarter är arter som har en särskilt viktig ekologisk funktion för andra arter.

Allmän beskrivning av området

Planområdet delas in i 9 olika biotoper:

- A = Lertagsgölarna
- B = Skogsgölarna
- C = Igenväxande åkermark
- D = Uppstickande berg, 25-årig tallplantering

Miljö- och byggnadsförvaltningen
MBN 2017-316
Samrådshandling

2018-06-11

E = 25-årig tallplantering på f.d. åkermark
F = 10-15-årig gran- och tallplantering
G = Dikad åkermark
H = Igenväxande trädbevuxen betesmark
I = Mosaikartad tallblandskog

Delområde A

Det gamla lertaget i planområdets nordöstra del omges av klibbal, björk och salix. I kanten och en bit ut i vattnet växer kaveldun, kråklöver och starr medan vattenmassan domineras av korsandmat. Enstaka vita näckrosor finns tillsammans med gäddnate.

Lertaget är delat med två öppna vattenytor, emellan har salix och björk vuxit upp till en öliknande struktur. En kanal förbinder de båda vattnen.

Avrinningen sker i en bäck som rinner västerut längs riksvägen och förbinds med dikessystemet på åkern i västra delen av området.

Vid inventeringen iaktogs sex st krickor, hanfåglar, som tagit vattnet i besittning. Här har också noterats häckning av gräsand, sothöna och knipa. I området strax söder om gölen och även mot järnvägen växer ett antal grövre aspar varav några är hålträd.

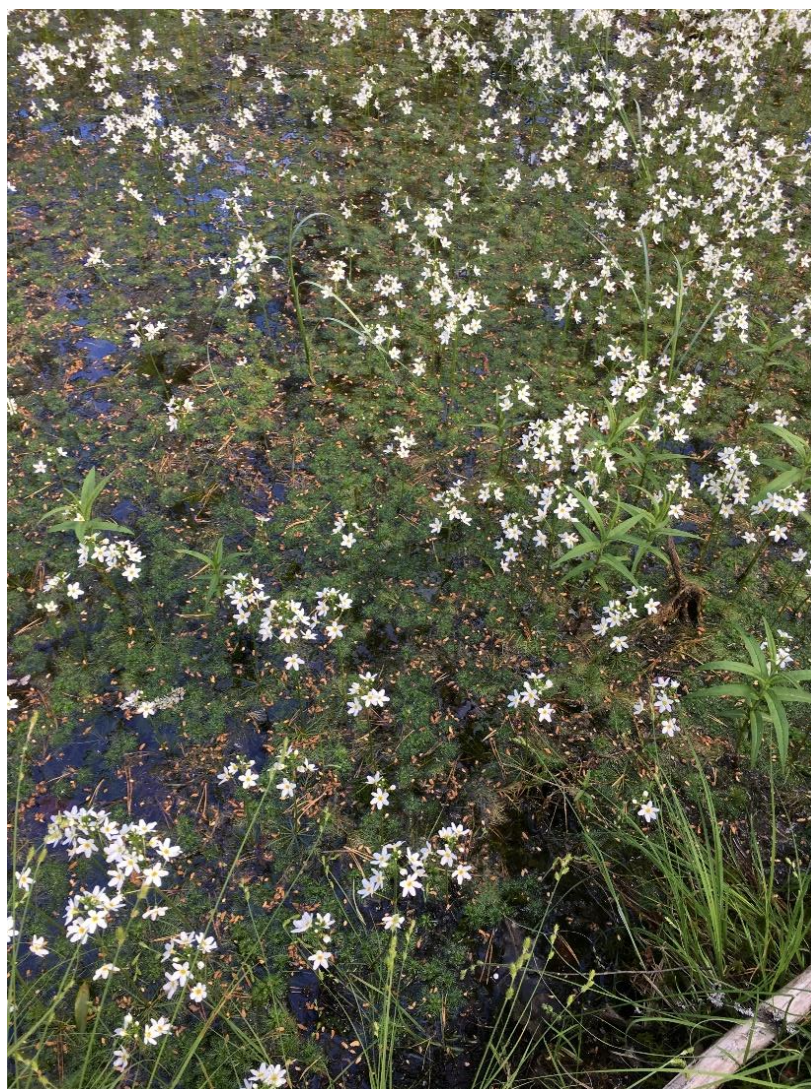

Miljö- och byggnadsförvaltningen
MBN 2017-316
Samrådshandling

2018-06-11

Delområde B

I mellersta delen av planområdet finns ytterligare kärr som möjligtvis också varit lertag. Dessa kärr är omgivna av barrskog med inslag av björk och salix i strandkanterna och kärren är bevuxna med mattor av vattenblink. Kanterna domineras av kaveldun och starr och här finns även topplösa, fräken, kråklöver, vitmossa och björnmossa. Ute på vattenytan växer gäddnate, näckros och i övrigt stora mängder korsandmat.

Delområde C

Här var tidigare öppen mark, troligtvis åkermark. Ytan är idag helt igenväxt med lövvegetation.

Delområde D

Uppstickande berg, ca 10 meter högt. Kalavverkning för 25 år sedan, därefter återplantering med tall.

Miljö- och byggnadsförvaltningen
MBN 2017-316
Samrådshandling

2018-06-11

Delområde E

Tidigare betesmark eller åker. Trädplantering för 25 år sedan.

Delområde F

Gran- och tallplantering 10-15 år gammal.

Delområde G

Åkermark, delvis dikad. Den västliga åkern domineras av hundkex. I åkerkanten växer 6 grova aspar, den grövsta 210 cm i omkrets.

Delområde H

Igenväxande ohävdad trädbevuxen betesmark. Vissa hävdgynnade arter finns kvar i ett fåtal exemplar: svinrot, grässtjärnblomma, gökärt, daggekåpa, smörblomma, johannesört. I sydöstra delen är en bergknalle och mer skogligt. Här växer även blåbär, vitsippa, örnbräken, kruståtel, lingon och ekorrbär. I trädskiktet dominerar tall och björk. Här finns också ett 10-tal

Miljö- och byggnadsförvaltningen
MBN 2017-316
Samrådshandling

2018-06-11

grova aspar, varav några är hålträäd. I buskskiktet växer rönn, asp, gran, en och brakved.

Delområde I

Mosaikartad blandskog som domineras av tall, den grävsta är 210 cm i diameter, vanligt med diameter på 150-180 cm. Här växer även björk, gran och asp. Terrängen är varierande med gläntor och bergknallar här och var. Flera små, dikade mossar med vitmossor och björnmossor i botten-skiktet finns. Vid några växer skvattram, vecketåg och sjöfräken. I skogens buskskikt finns brakved, asp, rönn, gran, ek, tall, björk, en och salix. I fältskiktet växer björnbär, blåbär, lingon, odon, ljung, mjölkört, skogskovall, gökört och skogsstjärna. Död ved i form av lågor men även stående död ved finns. Skogsmarken är dock påverkad med diken och på många ställen har hålör grävts. Norra delen, norr om stigen, har skogen gallrats och mellan tallarna växer gott om sly. Det sammanlagda intrycket är att skogen är

Miljö- och byggnadsförvaltningen
MBN 2017-316
Samrådshandling

2018-06-11

varierad och flerskiktad men här finns inga höga naturvärden.

Förstudie

Förstudien genomfördes av Björn Holm. Ett eftersök av tidigare dokumenterad information inom inventeringsområdet utfördes. Faktaunderlag söktes från de underlag nedan som kan anses relevanta i sammanhanget.

Tabell 1. Faktaunderlag som användes vid förarbetet.

Rödlistade arter	Artdatabanken	-
Skyddsklassade, ej rödlistade arter	Artportalen	-
Naturvårdsprogram	Vimmerby kommun	
-		
Naturvårdsprogram	Länsstyrelsen i Kalmar län	-
Skyddsvärda träd	Länsstyrelsen i Kalmar län	-
Ädellövskogsinventering	Länsstyrelsen i Kalmar län	-
Alléinventering	Länsstyrelsen i Kalmar län	-
Skogliga värdeetrakter	Länsstyrelsen i Kalmar län	-
Naturminnen	Länsstyrelsernas Webb-GIS	-

Miljö- och byggnadsförvaltningen
MBN 2017-316
Samrådshandling

2018-06-11

Våtmarksinventeringen VMI	Länsstyrelsens Webb-GIS	-
Våtmarkskonventionen RAMSAR	Länsstyrelsens Webb-GIS	-
Riksintresse naturvård	Länsstyrelsens Webb-GIS	-
Naturreservat	Länsstyrelsens Webb-GIS	-
Natura 2000 SPA	Länsstyrelsens Webb-GIS	-
Nationalparker	Länsstyrelsens Webb-GIS	-
Myrskyddsplan	Länsstyrelsens Webb-GIS	-
Djur- och växtskyddsområden	Länsstyrelsens Webb-GIS	-
Biotopskydd i odlingslandskapet	Länsstyrelsens Webb-GIS	-
Natura 2000 SCI	Länsstyrelsens Webb-GIS	-
Nyckelbiotoper, storskogsbruket	Skogens pärlor	-
Naturvårdsavtal	Skogens pärlor	-
Skogliga biotopskydd	Skogens pärlor	-
Objekt med naturvärden	Skogens pärlor	-
Nyckelbiotoper, Skogsstyrelsen	Skogens pärlor	-
Sumpskogar	Skogens pärlor	-
Ängs- och betesmarksinventeringen	TUVA	-

Flygfoton från 1960 och 2015 studerades också.

Förstudien resulterade i att fyra områden, A, B, H och I, bedömdes kunna hysa vissa naturvärden.

Fältinventering

Området har besökts flera gånger i juni och juli 2017, 8 maj 2018 samt 14 maj 2018 kvällstid 20.30 -24.00 ca. Detta gjordes för att inventera salamandrar och grodor i de gölar/dammar som finns i området. 25 maj och 5 juni gjordes kompletterande inventeringar.

Resultat

Området består till största delen av produktionspåverkad barrskog utan höga naturvärden. Inga speciella arter påträffades vid inventeringstillfällena. De grövsta tallarna inspekterades utan att upptäcka några särskilda värden. Några grova aspar finns, dels i kanten mot åkern, dels strax söder om lertagsgölen. Några av dessa aspar är också hålträd.

Gölarna inventerades med avseende på vattensalamandrar men varken salamandrar eller grodor kunde ses. Nordisk fladdermus kunde konstateras med hjälp av fladdermusdetektor. Gölarna hysar ändå vissa naturvärden då

Miljö- och byggnadsförvaltningen
MBN 2017-316
Samrådshandling

2018-06-11

de utgör biotop för vissa fåglar. Här häckar sothöna, gräsand och knipa. Sex stycken krickhanar kunde ses i lertagsgölen vid det ena inventeringstillfället och vid nästa inventeringstillfälle sågs åtta stycken krickhanar i kärrgölen i söder. Hanarna lämnar honorna efter äggläggningen och samlas i sådana här vatten. Gölarna hyser också bl.a. trollsländor och flicksländor av flera olika arter. Vid inventeringarna påträffades lite varstans fjärilsarterna grönsnabbvinge, skogsvitvinge och citronfjäril.

Naturvärdesobjekt och landskapsobjekt

De naturvärdesobjekt som bedöms finnas är de båda områdena med gölar. Här finns visst biotopvärde. Område H är en igenväxande betesmark och här finns inga höga naturvärden. Område I är påverkat i vissa delar av dikning och här påträffas inte heller några höga naturvärden. Det är en tämligen trivial barrblandskog med inslag av löv, särskilt i buskskiktet.

Slutsatser och rekommendationer

Inventeringen visar att naturen vid Saxberget till stor del saknar höga naturvärden men att det finns två områden med visst naturvärde. Gölarna bör undantas från exploatering och runt dessa bör skapas en anpassad skyddszon. Man skulle ändå kunna använda det dike som rinner söderut för dagvattenavledning. De grova aspar som finns och särskilt hålträden bör också sparas så långt möjligt.